

Őrségváltás.

A szegedi tankerület vezetésében történt Őrségváltás idején szükségét érzem annak, hogy a Délmagyarországi Nevelők Egyesületében tömörült minden iskolafajhoz tartozó oktató és nevelő munkatársamat őszinte nagyrabecsüléssel köszöntsem, az Egyesület célkitűzéseivel való teljes azonosságot kiemeljem és a tankerület kötelékébe tartozó valamennyi nevelő és oktató munkatársamat ebbe a nagy egységbe való bekapcsolódásra felkérjem.

Amidőn megboldogult hivatali elődöm ezt a közös feladatoktól és eszmei célkitűzésektől irányított összefogást: a különböző iskolafajok oktatóinak és nevelőinek azonos akarástól áthatott kézfogását életrehívta, az az elgondolás vezette, hogy mindnyájunknak, akikre a magyar jövő egymást felváltó nemzedékeinek lelki, szellemi vezetése, testi gondozása van bízva, közös a célunk, a gondolkodásunk, a módszerünk, a hivatásunk, közös a nevelő-oktatásunk tárgya minden személyi és tárgyi vonatkozásban egyaránt.

Mindnyáján az egységes magyar nevelést szolgáljuk akár az elemi iskolák dobogóján, akár a középiskola tanári emelvényén, akár a szakoktatás szétágazó műhelyeiben. Mindnyáján a magyar történeti hivatásra felkészült, kipróbált, jellemileg szilárd, erkölceiben kiforrott, tudásában kiképzett magyar ifjúságot kívánunk állítani a magyar sorsot hordozó és Istentől elrendelt hivatásunkat végrehajtó magyar néprétegek sorába, vagy élére, hogy fajtánk megállja a helyét nemcsak a nagy európai kultúrközösségben, hanem betöltse a szentistváni országvezetésben is. Mindnyájunkat ugyanazon hazafias és vallásos öntudat, társadalmi életközösség és szociális gondolkodás forraszt össze. Mindnyáján ugyanazokra az oktató-módszerekre és nevelő alapelvekre építjük fel a lélek sarjasztatás fáradságos munkáját, az ismeretközlés, a szellempallérozás, a műveltség nélkülözhetetlen elemeinek átadását és a fejlődő gyermek-agyakban való meggyökereztetését.

Ha a végzett és végzendő oktató nevelői munka arányaiban és eredményeiben van és lehet is eltérés közöttünk, de cél és módszer, és a hivatástudat mindnyájunkban egy és ugyanaz. Ezek a nagy feladatok kell, hogy mindnyájunkat összekössenek, hogy egy úton egy cél felé haladva egy egyesületben valósítsuk meg elhivatottságunk célkitűzéseit.

Az oktatók és nevelők tisztas rendjének ez a tevőleges együttese, egységes szervezetben való tömörülése termékenyítőleg hat kifelé a többi hivatásrendek felé és biztosítja megbecsültetésünket, társadalmi súlyunkat, befelé pedig elősegíti egymás megismerése révén oktató és nevelő munkánk eredményes összehangolását.

Épen azért, amikor a Délmagyarországi Nevelők Egyesületének hivatalos lapja hasábjain szeretettel köszöntöm a tankerület kötelékébe

tartozó minden oktató és nevelő munkatársamat, iskolafajra való tekintet nélkül, azt a szívből jövő óhajomat fejezem ki, — a nélkül, hogy az egyes iskolafajokhoz tartozó egyesületek megbántását szándékoznám, hogy mindnyájan ehhez az összefogó Egyesülethez csatlakozva biztosítsuk felettes hatóságainktól annyira óhajtott, a magyar törvényhozás által pedig elrendelt egységes magyar oktatást és nevelést.

Dr. Balogh Ányos.

A szülőföldismeret és falukutatás szerepe a népművelésben.*

A népművelés nagy lendületet vett mozgalmában a szülőföldismeretnek és falukutatásnak igen nagy a szerepe. A falusi népművelésnek manapság az alapismeretek terjesztésén kívül egyrészt a falu anyagi haladásán, másrészt a falu népének nemzeti kultúránkban való nevelésén kell fáradoznia. A népművelési munka szervezője hiábavaló munkát végez akkor, ha a falut nem magából a faluból akarja nevelni. Már pedig az alapos falunevelő munkának állandó támaszt csak a szülőföld- és faluismeret nyújthat.

Az utóbbi időben megjelenő falukutató, vagy más néven szociográfiai munkák és szülőföldismereti földrajzi művek célkitűzésükben és tárgykörükben többnyire határozott irányúak és terjedelműek ugyan, de gyakran össze is folyhatnak s ezért némelyik tanulmány mindkét irányzatot visszatükrözi.

Mielőtt a részletekbe bocsátkoznánk, a rendszeresség céljából vázolom az itt felvetődő problémaköröket. Tisztázni kell a következőket: 1. Mi a szülőföldismeret és mi a falukutatás; 2. Melyek a módszereik; 3. Milyen szerepet visznek ezek a falusi népművelésben, vagy helyesebben: a falunevelésben?

A szülőföldismeret nemzeti földrajzunk egyik hajtása, amely az iskolában hazánk földrajzának alapvető része. Célja az otthon, a szülőföld — falu, város és annak környéke — megismertetése és azon keresztül való megszerettetése, a nemzeti öntudat felébresztése, legfőképpen pedig a honi rőghöz való ragaszkodás megerősítése.

A szülőföld fogalmának tartalma minden ember lelkében más-más élményekből szövődik össze. Rendszerint a legegényibb élmények azok, amelyek legnagyobb vonzóerőt kölcsönöznek az otthon fogalmának. Mikor szülőföldemre utazom, mindig felvetődik bennem a kérdés: mi vonz hát annyira hazafelé? Elsősorban a vérségi, rokoni és baráti kapcsolatok. De érzem: még valami más is! Szülőföldemhez tudatosan vonzódok, mert látom földjében a vért és a verejtéket, a munkát és a szenvedést. Tehát nemcsak a vérségi kapcsolatok váltják ki bennünk e vonzódást, hanem a táj ezerszálú szövödményét érezzük magunkban összefonódva, melynek egyes érzékeny szárait az emlékezés mindúntalan megérinti. Nagy vonzóereje van a hazai rögnek! Egyszerű emberektől, vi-

* A szerző előadása a Bars és Hont k. e. e. vármegyék Népművelési Bizottságának 1940 aug. havában Léván rendezett népművelési előadóképző tanfolyamáról.